

**ЗНАМЕНИТИ
ВОЈДОВАЧНИ**

Светозар Глигорић ВИТЕЗ НАШЕГ ДОБА

Светозар Глигорић-Глига био је светски познат и признат шахиста. Вишеструки првак државе, освајач европских првенстава и олимпијских медаља изумео је нови „патент“ у теорији шаховске игре, предводио национални тим, тренирао младе шахисте. Био је новинар, спољнополитички коментатор, публициста, говорио је 10 језика, бавио се разним другим спортовима, свирао је клавијер и компоновао. Био је - велемајстор.

СУСРЕТ СА ШАХОМ

Рођен је у Београду 2. фебруара 1923. године, јер су му родитељи, када је мајка затруднела, напустили Мионицу и дошли у престоницу, како би детету омогућили добро образовање. Тако је Глига након основне школе „Краљ Петар први“, завршио Прву мушку гимназију, а потом уписао студије технике.

У шах се, према сопственим речима, заљубио са осам година:

„Био је на данашњем Тргу републике бифе са излогом од стакла кроз који се видео сто на коме је увек стајала шаховска табла са фигурама. Имао сам осам година кад сам се „зарадио“. Наредне три године сам стално свраћао до излога и гледао те фигуре, али никог није било да ме научи шаху“, причао је, једном приликом новинарима, Светозар Глигорић. Први турнир, омладинско првенство Београда, играо је са тринаест година. Тада су га опциниле шаховска атмосфера и мермерни столови са фигурама, па је сам учио из уџбеника шаха и идуће године, са четрнаест, победио је на омладинском првенству. Две године касније, у Загребу је добио титулу мајстора.

Са 18 година остаје сам, без родитеља. Отац му је умро када је имао осам, а мајка десет година касније. Тада је отишао да живи код др Ника Миљанића, председника Београдског шаховског клуба, за којег каже да је био заслужан за његов каснији развој и напредак у шаху. Почетком Другог светског рата, прекида бављење шахом и одлази у Црну Гору, а касније се придружује партизанима.

ЗЛАТНЕ ГОДИНЕ

Већ 1947. године враћа се шаху, осваја прво место на првенству Југославије и односи победу на свом првом међународном турниру у Варшави. Организујући шаховске турнире и радећи као новинар посветио се оживљавању шаховске организације.

Више од три деценије био је предводник националног тима који је

сматран другом шаховском силом на свету, после СССР-а. У периоду од 1950. до 1982. године која се назива и „златним годинама југословенског шаха“, освојио је 13 олимпијских медаља: екипну златну у Дубровнику 1950. године и индивидуалну у Минхену 1958. године, шест сребрних и пет бронзаних.

Рекордних 12 пута био је првак Југославије, а титулу велемајстора добио је 1951. године.

У Аргентини, на турниру у Мар дел Плати 1953. године Глигорић је победио и тада је настао и Глигорићев „патент“ у теорији шаховске игре - позната Мар дел Плата варијанта Краљеве индијске одбране.

Светозар Глигорић био је геније шаховске игре али није био чудак већ пристојан, господин човек. Говорио је да он игра против дрвених фигура, а не против људи. Иноватор шаховске игре, изазивач светских првака, деценијама најбољи шахиста у земљи био је многим веран пријатељ - шахистима, глумцима, владарима и на источној и западној страни. Једини у којег велики Роберт Фишер никада није изгубио поверење и којег је Че Гевара „надгледао“ како игра.

Већи део каријере провео је у Шаховском клубу Партизан, али је један од оснивача Спортског друштва Црвена звезда. Упоредо са шахом, остварио се као спољнополитички коментатор Борбе и НИН-а, а две деценије је радио на Радио Београду где је добио признање „Златни микрофон“.

Глигорић је 1975. године добио Награду АВНОЈ-а, одликован је Орденом братства и јединства са златним венцем и Орденом Немање Првог реда. Његова књига о Мечу столећа Спаски-Фишер у Рејкјавику 1972. године је преведена са енглеског на неколико језика, достигла је тираж од

неколико стотина хиљада примерака.

НИКАД НИЈЕ КАСНО

После многих успеха, најбољи југословенски и српски шахиста свих времена музиком је почео да се бави у 81. години. У свом дому у Шумицама остварио је жељу из најранијег детињства - да се бави музиком. Са животним ставом да „никад није касно“, током 2002. и 2003. године сам је стицао знања из музичке хармоније, а затим је научио да се служи програмима на компјутеру и почео да компоује.

„Једног дана сам тако насумице ударао по клавиру неке звуке и „набодем“ један Ц-дур са великом септимом, па онда ударим д-мол са нормалном септимом и зазвучало ми је одлично“, причао је Глигорић о својим музичким почецима.

Да је прави велемајстор и то не само шаховски доказао је објавивши музички ЦД под називом „Како сам преживео 20. век“, на којем се нашло 12 композиција свих музичких праваца.

ТУРНИР „НАШЕМ ГЛИГИ“

Након одиграних 3000 званичних партија, медаља, награда, признања, објављених 20 књига и уџбеника о шаху, новинарских чланака, коментара и једног музичког ЦД-а, Светозар Глигорић - Глига преминуо је 14. августа 2012. године. Сахрањен је у Алеји великана на Новом гробљу у Београду. Након тога ФИДА, светска шаховска организација, установила је по први пут награду за фер плеј, која носи његово име.

Општина Вождовац је, у знак сећања установила шаховски турнир „Нашем Глиги“, на којем окупља најбоље шахисте из вождовачких основних школа.